

**You have downloaded a document from
RE-BUS
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: Wprowadzenie

Author: Krystyna Kleszczowa, Artur Rejter

Citation style: Kleszczowa Krystyna, Rejter Artur. (2008). Wprowadzenie. W: K. Kleszczowa, A. Rejter (red.), "Bogactwo polszczyzny w świetle jej historii. T. 2" (S. 9-10). Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersytet ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Wprowadzenie

Wprowadzi prac poświęconych polszczyźnie najnowszej opracowania historycznojęzykowe autorstwa młodych polonistów stanowią pewną rzadkość. Pracownicy Instytutu Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego od wielu lat starają się zweryfikować stereotyp, jakoby historia języka była nauką nieefektywną, skazującą na żmudne badania czy nieatrakcyjną metodologicznie. Dociekania nad dziejami naszej ojczystej mowy są z pewnością znakiem rozpoznawczym katowickiej uczelni, w której murach staramy się ukazywać studentom bogactwo polszczyzny wieków minionych oraz zaszczepiać w nich zainteresowanie językową przeszłością.

Oddajemy Państwu do rąk drugi tom cyklu *Bogactwo polszczyzny w świetle jej historii*. Pierwszy ukazał się nakładem Wydawnictwa Uniwersytetu Śląskiego w 2006 roku i spotkał się z dużym zainteresowaniem wśród polonistów w całym kraju. Cieszy nas, że niełatwe i wymagające dyscypliny naukowej zagadnienia historycznojęzykowe znajdują wciąż nowych badaczy, badaczy młodych, a zatem – ludzi niezwykle ciekawych świata. Owa ciekawość owocuje świeżością spojrzenia, dociekliwością prowadzonych analiz i wreszcie – odkrywczością formułowanych wniosków.

Niniejsza praca zawiera artykuły wygłoszone w formie referatów podczas drugiej konferencji naukowej pod tym samym co tom tytułem. Konferencja ta, podobnie jak poprzednia, zorganizowana została przez Sekcję Historycznojęzykową Studenckiego Koła Naukowego Językoznawców Uniwersytetu Śląskiego, działającą od 2003 roku. Referaty przedstawili głównie studenci (jedenaście wy-

stąpien), jak również doktoranci (trzy wystąpienia: Dagmary Jezierskiej, Agaty Żuk i Jarosława Pacuły).

Zebrane teksty dotyczą historii języka, która najczęściej postrzegana jest jako obszar wyjaśniający zjawiska języka współczesnego, czasami z kolei to współczesność pozwalała lepiej zrozumieć problemy językowe przeszłości. Jak widać, korzyści płynące z dociekań nad polszczyzną czasów minionych są wielorakie i nie do przecenienia.

Problematyka zawarta w pracach jest dość zróżnicowana, niemniej można wyróżnić – podobnie jak w tomie pierwszym – dwa główne pola zainteresowań młodych badaczy. Są to: leksykologia historyczna oraz genologia lingwistyczna, które pozostają także w centrum badań katowickich historyków języka niezależnie od przynależności pokoleniowej. Najmłodszy lingwiści poddali obserwacji słownictwo historyczne, uwzględniając różne jego aspekty, np.: zmiany semantyczne, stabilność leksyki, dekodowanie znaczeń archaizmów, tabu językowe, wpływ czynników kulturowych na leksykon, funkcje składniowe wyrazów... Najczęściej materiał badawczy stanowiło słownictwo apelatywne, ale zdarzały się również analizy onomastyczne. Pole obserwacji leksyki jest zatem różne i – co warto zaakcentować – niezwykle szerokie: od rdzeni praindoeuropejskich po wypowiedzenie. W pracach dotyczących genologii lingwistycznej dokonano m.in. opisu wzorca tekstowego i tradycji kulturowo-komunikacyjnych wybranych aktów i gatunków mowy (np. porady medycznej czy autobiografii). Szczególnie należałoby wypuklić niezwykle dojrzałość prezentowanych prac, których autorzy nie zawahali się sięgnąć do odważnych rozwiązań metodologicznych, co pomogło im w ciekawy sposób zinterpretować badane zjawisko czy problem. Zaskakuje także teoretyczny wymiar niektórych z zaprezentowanych opracowań, co należy bardzo pochwalić, zważywszy, że autorami są w znakomitej większości studenci.

Pozostajemy z nadzieją, że podobne publikacje pomogą podtrzymać tradycję badań historycznojęzykowych, obecną na Uniwersytecie Śląskim od wielu lat, jak również zachęcą kolejnych młodych językoznawców do dalszych, owocnych poszukiwań.

Krystyna Kleszczowa, Artur Rejter